

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Roman Trzaskowski (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi M. Z.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 lutego 2014 r., sygn. akt I ACa (...)

wydanym w sprawie z powództwa M. Z. i Z. Z.

przeciwko A. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o ochronę dóbr osobistych

oraz z powództwa wzajemnego A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko M. Z. i Z. Z.

o ochronę dóbr osobistych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 23 listopada 2018 r.,

zażalenia powoda /pozwanego wzajemnego/ M. Z.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 20 października 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

1) oddala zażalenie;

**2) odstępuje od obciążenia M. Z. kosztami postępowania
zażaleniowego;**

**3) przyznaje adwokat A. Ś. od Skarbu Państwa - Sądu
Apelacyjnego w (...) kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) zł,
powiększoną o należny podatek Vat, z tytułu nieopłaconych
kosztów pomocy prawnej udzielonej M. Z. z urzędu.**

UZASADNIENIE

W dniu 7 lipca 2017 r. powód i pozwany wzajemny M. Z. złożył skargę o wznowienie postępowania zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 6 lutego 2014 r., w sprawie o sygn. akt I ACa (...) z powództwa M. Z. i Z. Z. przeciwko „A.” sp. z o.o. z siedzibą w W. (dalej – „Spółka”) i z powództwa wzajemnego Spółki przeciwko M. Z. i Z. Z. o ochronę dóbr osobistych. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia w przedmiocie powództwa wzajemnego przez jego oddalenie.

Jako podstawę wznowienia postępowania skarżący powołał art. 403 § 2 k.p.c., wskazując na ujawnienie się nowych okoliczności. Podał, że nowym dowodem w sprawie są zeznania prezesa zarządu Spółki, złożone przed Sądem Rejonowym w W. w sprawie I Co (...), i wskazał, iż nagranie z tego przesłuchania otrzymał w dniu 19 kwietnia 2017 r. Zdaniem skarżącego, z treści przesłuchania wynika, że Spółka nie wprowadzała do obrotu żadnych innych nawozów oznaczonych nazwą bio[...] niż te wyszczególnione w zakazie sądowym w sprawie I ACa (...). Tymczasem przeproszenie Spółki nakazano dlatego, że w latach 2008 i 2009 produkowała ona i wprowadzała do obrotu nawozy oznaczane tą nazwą, ale nie objęte zakazem określonym w wyroku I ACa (...), co -zdaniem Sądu - było legalne. W świetle okoliczności wskazanej przez prezesa Spółki, wypowiedzi M. Z. na jej temat były – zdaniem skarżącego - uzasadnione i nie naruszały jej dóbr osobistych, co winno wpłynąć na zmianę wyroku Sądu Apelacyjnego w ramach wznowionego postępowania.

Postanowieniem z dnia 20 października 2017 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił skargę jako wniesioną z uchybieniem określonego w art. 407 § 1 k.p.c. terminu do wniesienia skargi, który w przypadku określonym w art. 407 § 2 k.p.c. należy liczyć od dnia wykrycia okoliczności, tj. dowiedzenia się przez stronę o ich istnieniu i świadomości prawdopodobieństwa jej wpływu na wynik sprawy. Zwrócił uwagę, że wbrew twierdzeniu skarżącego nie dowiedział się on o nowych okolicznościach z protokołu nagrania rozprawy, który doręczono mu w dniu 19 kwietnia 2017 r., ale już wcześniej, jako że brał udział w rozprawie w dniu 1 marca

2017 r., w toku której prezes Spółki składał swe zeznania. Trzymiesięczny termin do wniesienia skargi zaczął bieg od dnia 1 marca 2017 r. i upłynął 1 czerwca 2017 r., podczas gdy skarga została wniesiona dopiero w dniu 7 lipca 2017 r.

Niezależnie od tego Sąd Apelacyjny wskazał, że skarga nie została oparta o ustawową podstawę wznowienia, gdyż taką stanowi jedynie wykrycie okoliczności, która dotyczy przedmiotu sporu, istniała już w dacie zakończonego postępowania, jednak była stronie nieznana, miała wówczas dla niej charakter nieujawnialny i nie została przytoczona. Okoliczność powoływana przez skarżącego nie ma takiego charakteru, gdyż podstawa uwzględnienia przez Sąd żądania ochrony dóbr osobistych była znacznie szersza niż tylko rozpowszechnianie wiadomości o wprowadzaniu przez Spółkę na rynek produktów zakazanych wyrokiem Sądu. W tym zakresie skarżący nie zdołał obalić domniemania bezprawności naruszenia dóbr osobistych. Ponadto istniała wówczas możliwość wykazania, jakie produkty wprowadzała do obrotu Spółka.

M. Z. zaskarżył postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 20 października 2017 r. zażaleniem, zarzucając naruszenie art. 407 § 1 k.p.c., które miało wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, a które polegało na błędnej wykładni przepisu o terminach obowiązujących w zakresie dopuszczalności wznowienia postępowania i przyjęciu, że M. Z. złożył wniosek o wznowienie postępowania z uchybieniem 3-miesięcznego terminu w sytuacji, gdy skarżący zachował ten termin, jak również naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że wykryte okoliczności faktyczne, o których dowiedział się skarżący, nie są takimi okolicznościami, które w myśl art. 403 § 2 k.p.c. mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, w sytuacji, gdy okoliczności, na które powołuje się skarżący, mogą stanowić podstawę wznowienia postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie należy uznać za niezasadne.

Jako podstawę wznowienia postępowania skarżący wskazał art. 403 § 2 k.p.c., tj. okoliczność objętą zeznaniami złożonymi przed Sądem Rejonowym w W. w sprawie I Co (...) przez prezesa zarządu Spółki. Twierdził przy tym, że dowiedział

się o nowych okolicznościach po otrzymaniu protokołu nagrania z rozprawy, który doręczono mu w dniu 19 kwietnia 2017 r. Zważywszy jednak, że Sąd Apelacyjny ustalił, iż M. Z. był obecny podczas składania tych zeznań na rozprawie w dniu 1 marca 2017 r. (k. 136 - odpis pisemnych adnotacji do protokołu rozprawy z dnia 1 marca 2017 r.), trafnie przyjął, że o treści tych zeznań skarżący dowiedział się już w tym dniu i od tego dnia rozpoczął bieg 3-miesięczny termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania. Brak zatem podstaw do kwestionowania stanowiska Sądu Apelacyjnego w tym zakresie.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako nieuzasadnione (art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.).

Z uwagi na trudną sytuację materialną i życiową skarżącego, o kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu orzeczono, na podstawie § 2, 4 ust. 1 i 3, § 14 pkt 2 i § 16 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.